NATHALIE C. HENNEBERG

MICHEL DEMUTH

364 COLECȚIA „POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE"

364

NATHALIE CH. HENNEBERG

STĂPÎNII OREI

MICHEL DEMUTH

CURSA PĂSĂRII BUM-BUM

Redactor literar: ADRIAN ROGOZ
Coperta și desenele interioare:
CORNELIU BĂRSAN
Portrete: ALEXANDRU DIACONU
Prezentarea grafică: ARCADIE DANELIUC

În numărul de față avem plăcerea să prezentăm cititorilor noștri doi cunoscuți autori francezi de science-fiction.

NATHALIE CHARLES HENNEBERG este deopotrivă de dăruită în science-fiction ca și în fantasticul pur. Celebritatea ei a trecut frontierele Franței, fiind tradusă încă de acum un deceniu în S.U.A., fieful SF-ului occidental. Din opera ei cităm romanele: „Fortăreața pierdută" și „Sîngele aștrilor", iar dintre povestiri: „Ysolde", „Monstrul cu glas de sirenă", „Tărîmul bîntuit", „Visul mineral". În „Stăpînii Orei", Natalie Ch. Henneberg, grefînd pe un episod din timpul celui de-al doilea război mondial o aventură temporală, reușește să inducă acestei teme un final surprinzător și emoționant.

În ceea ce-l privește pe MICHEL DEMUTH, acesta nu este un necunoscut pentru cititorul român. În cuprinzătoarea lui carte „Viitorul a început ieri", Ion Hobana își încheie retrospectiva consacrată anticipației franceze cu o povestire a lui Michel Demuth. Născut în 1940, Demuth a debutat în 1955; deci, la 30 de ani, jumătate din viață și-a petrecut-o pe cosmonava science-fiction-ului.

În iulie 1965, revista „Fiction" începe publicarea serialului intitulat „Galaxialele", care urma să cuprindă „diverse episoade ale Istoriei viitoare a umanității, din anul 2 000 pînă într-un viitor îndepărtat".

„Cursa păsării Bum-bum", aparținînd „Galaxialelor", relatează o bizară aventură din anul 2170 pe planeta Miage din sistemul astrului Wiz. De data aceasta „contactul" are loc între ornitologul Kellus Berg și uriașa pasăre Bub-bum, a cărei comportare contrazice toate noțiunile zoologiei.

Aceste două povestiri pe care le publicăm în admirabila traducere a lui VLADIMIR COLIN fac parte din volumul „Un cîntec de piatră", antologia anticipației franceze contemporane, care va apărea în Editura „Albatros".

Colecția „POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE"
editată de revista
Știința și Tehnica
Anul XVI
15 ianuarie 1970

NATHALIE CH. HENNEBERG

STĂPÎNII OREI

EXTRAS DIN CHARTA SPAȚIO-TEMPORALĂ

Coborînd de-a lungul vremurilor, Stăpînii Orei știu :

Nimic nu se cuvine schimbat în efectele prevăzute de marea armonie a cauzelor (în afara oscilațiilor probalilității, în afara freamătului slabelor inimi omenești).

Ținînd seama de aceste inevitabile restricții, călătoriile în timp sînt practicabile din 2 000 în 2 000 de ani, perioadă-limită în care evenimentele nu lasă alte urme decît radioactivitatea, deplasarea axelor, resturile de ceramică și de arme ruginite — atunci cînd e vorba de trecut — și nu alcătuiesc decît un hățiș de imprecizii, privind viitorul.

1.

Era în septembrie 1942.

Lectora Emma Ciub străbătu, în chip de ciclon, localurile cenzurii militare a regiunii, pătrunse în biroul Annei Osten, redactor, și — cu un gest teatral — proiectă pe masa acesteia un pachet de lungi plicuri violete. În aceeași clipă un grup de fasciști gîndea că o să planteze drapelul cu crucea încîrligată în vîrful muntelui Elbrus, un rezistent murea în Franța, un cuptor se aprindea la Auschwitz, blindatele lui Rommel se puneau în mișcare la Marsa Matruh. Aici, la Damasc (Siria), o amiază de peruzea intra printr-o fereastră deschisă și frunzulițe purpurii de bougainvilleri plouau în curtea interioară.

Anne își puse lungile mîini aurite pe fabulosul morman de mesaje (curierul armatelor 8 și 9) și-și ridică, sub ciucurii negri ai părului neted, doi ochi orizontali, de forma frunzei de salcie. Nu puse nici o întrebare. Cu greu ar fi putut cele două colaboratoare să semene mai puțin : Anne, mlădie ca o lamă, cu hazul ei de campioană de tenis, cu armura de filozofie surîzătoare ; Emma, abruptă ca o stîncă, dar atît de romanțioasă ! „Nu-i rea, gîndi Anne. Se răzvrătește pentru că pune totul la inimă și, cum e urîtă, crede în răutate... Iată, ceva mai puține rotunjimi, un coc mai puțin șters, un nas mai pu-

țin cîrn (ucrainenii zic : „să nu plouă în el") și Emma ar fi o fată de treabă, poate chiar blîndă..." Dar nu era nimic de făcut, măcar în privința nasului Emmei. Ea risipise pe masă plicurile violete și striga :

— Na, admiră ! Tu, care le iei întotdeauna apărarea celor din FFL * ! Citește asta !

Asta era una și aceeași misivă, altminteri scrisă cu eleganță, fixînd întîlniri peste o săptămînă unui număr de opt doamne din cartierul rezidențial. Cu cea mai vagă poezie, toate scrisorile reaminteau destinatarelor „o întîlnire de neuitat" din timpul precedentei permisii și exprimau speranța unor clipe încă și mai înălțătoare.

Numele doamnelor varia, dar semnătura rămînea aceeași : **Frank Allen**. După inițiale și în ciuda consonanței anglo-saxone, tipul făcea parte din aviația franceză (din 1941, numeroși voluntari FFL purtau, ca măsură de precauție — familiile lor rămînînd în Franța —, nume canadiene sau engleze).

— Ei bine ? întrebă Anne, fără a se arăta nerăbdătoare.

Sacii de corespondență poștală erau alcătuiți în special din asemenea bilete. Veneau din Benhazi, din Tobruk, din Djibouti. Tuturor băieților ăstora nu le păsa de faptul că-i furnizau inamicului elemente utile. Recent înființat, serviciul cenzurii era înecat de valul ăsta de nepăsare. Funcționarii puteau doar decupa sau acoperi cu tuș informațiile militare prea evidente. Anne se întreba dacă treaba asta complica munca spionilor... Nu numai că se scria, dar se și vorbea mult, iar un combatant în permisie nu se aflase niciodată singur pe pietrele străzilor din Bejrut sau Damasc. Și tocmai asta o scandaliza pe Emma !

— Ei bine, scuipă ea, roșie toată, asta-i tot ce găsești să spui ? E... e imoral ! Îi cinstim, sînt niște cruciați, nu-i așa ? Niște îngeri înarmați, în slujba dreptății ! Și ăsta, cu turma lui de femei ! Le cunosc pe toate, îți dai seama. Două dansatoare, patru femei măritate, o diaconiță și o minoră — care lucrează aici !

În legătură cu cea din urmă, ar fi fost multe de spus... Dar nu erau acolo pentru a sta de vorbă ! Cinci sute de scrisori de sac (și un număr incalculabil de saci) așteptau controlul : scrisori în engleză, în franceză, arabă, spaniolă, maori..., scrisori secrete ale combatanților din Pacific, în graiul fiecărei insule, și cele ale femeilor voalate din Deir-Ez-Zor, care nu vorbesc decît limbajul lor special, „limba haremurilor din Deir-Ez-Zor". Misive dictate vagmistrului, scribului din sat, secretarei de direcție, vrăjitorului... Orașul era o imensă gară de triaj a corespondenței și Emma găsea timpul să vegheze asupra moralității celor din FFL !

— Nu văd... începu Anne.

— Nimic ! Firește, nu vezi nimic ! În ochii veacurilor viitoare vom reprezenta o epocă eroică ! Eroică ! Dacă vreodată mașina lui Wells... vreau să spun, dacă vreodată un călător, explorînd timpul, ar cădea printre noi, el n-ar trebui să vadă decît Idealul, Eroismul ! Și... și puștii ăștia lipsiți de creier dezorganizează spatele frontului ! Îl corup, îți spun ! și apoi pomenește toate orașele prin care trece și pune și data ! Ai putea să-i urmărești deplasarea pe o hartă ! O hartă ! (Emma nu repeta niciodată mai puțin de două ori un adevăr elementar.) Cei de la Stalingrad, în schimb...

* FFL — Forțele Franceze Libere.

Anne n-o mai privea. În fața fîntînii de marmură înverzită, în curte, un copilaș arămiu golgoluț prindea apa cu palmele larg desfăcute. Pe malurile Volgăi, katiușele își reluau lunga răgușeală și, prefăcut într-o floare roșie cu helicopterul lui, singurul general neamț nițel poet sărea pe aeroportul din Kiev. Emma Goebbels își lua copiii la plimbare. În nisipurile libiene, băieți necunoscuți se băteau, mureau, voiau cu deznădejde să trăiască. Istoria e lipsită de morală.

— Le doresc celor din Stalingrad să-și petreacă permisia pe Barada*, zise d-ra Osten. Și chiar și călătorului prin timp!

În aceeași seară Anne era invitată la masă de colonelul L. (din serviciile speciale britanice), căruia toată lumea îi spunea simplu „Lord", cu toată ambiguitatea pe care faptul o comporta. S-au povestit mii de istorii despre acele vremuri epice și despre colaborarea serviciilor speciale aliate, pe ruinele vechilor rivalități coloniale. Asta nu împiedica darea de lovituri în picioarele vecinului. Dacă Anne se afla acolo, tovarășul-și-șeful ei o autorizase, iar dacă Lord o invitase, o făcuse cu gîndul nemărturisit de a-l supăra pe numitul „tovarăș-și-șef". Cu toate acestea, în cursul serii, la un moment dat, cînd un colonel australian povestea niște bancuri fantastice despre propriul lui regiment, cînd apa se evapora pe marginile vaselor-răcitoare și cînd lumînările ascunse printre florile de șofran dăruiau femeilor un ten de perlă, Lord o trase lîngă un pervaz ce domina fluviul și o sfătui — pe șleau — să plece din Damasc.

— E un avertisment? întrebă ea, ridicîndu-și mult sprîncenele desenate cu pensula.

— Nu, un semnal de alarmă.

— Ne merge deci mai rău?

— Întrebarea ar cere un răspuns nuanțat: ne-ar putea merge mai rău dacă, într-o anume epocă imprecisă, lucrurile ar fi mers, într-adevăr, bine. Dar, cum din vremea campaniei din Franța n-am cunoscut vreo ameliorare, fie și relativă, mă mărginesc să spun: nu merge bine.

Colonelul L. era gras și palid, ca umflat, cu o față inteligentă și tristă, à la Charles Laughton. Nimeni nu suferea mai mult de căldură, de vîntul uscat al pustiului, de umiditatea vîscoasă a tropicelor. Agent al serviciilor secrete, fin precum chihlimbarul, se defula povestind cum cultiva ciocolată în Djezireh și lame la Dalai-Lama. De fapt nu era decît tragic contaminat de țările în care slujise; fatalismul oriental, tristețea slavă alcătuiau între el și Anne o legătură subtilă, prietenească și plină de ură. Spuse, privind-o între sprîncene:

— Draga mea, cum n-ai pe nimeni printre băieții ăștia, care, în definitiv, merită ceva mai bun, ar fi mai bine să pleci.

— Unde?

— Asta, spuse Lord, e o întrebare cuminte. N-ai nicăieri rude, nici...?

— Nici, dacă vă interesează, vreun amant.

— Ți-aș putea oferi adăpostul casei mele din Devonshire, dar mă îndoiesc c-ai binevoi... Sau bungalowul meu din Calcutta. În afară de asta, orice loc e mai puțin primejdios decît ligheanul ăsta al Orientului Mijlociu, în care sîntem încolțiți.

— Nu-i un lighean, e o linie fortificată!

— Mda. O să crăpăm aici ca niște șobolani și ce-i mai rău e

* Fluviu ce curge prin Damasc.

că, peste cîțiva ani, nimeni nu va mai ști nimic. Nu-mi vorbi de 11 noiembrie sau de alte date istorice. Bineînțeles, nimeni nu confundă morții de la Verdun cu cei de la Waterloo ! Dar bătăliile din Asia și Africa au un caracter nemăsurat și anonim, între Arbela și Ierusalimul eliberat abia dacă răzbat pînă la noi cîteva sfărîmături de platoșe și o larmă de masacre. Evenimentele de aici sînt aidoma imaginilor văzute printr-o cascadă : tulburi și lipsite de proporții...

Anne făcea un efort pentru a asculta. Dincolo de copacii de șofran, colonelul australian povestea, pentru a suta oară, povestea Anzacului care-i vinde unui negustor sirian un purcel închis într-o cușcă cu gratii. Regimentul pornește, și ce se descoperă în cușcă ? Un alt Anzac, sforăind ca un porc ! Comandantul francez, „tovarăș-și-șef" al Annei, tuși ușor. Lord adăugă :

— Nu știu dacă ești bine informată asupra împrejurărilor actuale. Iată : am suferit la Knightbridge cel mai mare dezastru motorizat al timpurilor moderne. Rommel ne-a atras toate blindatele într-un hîrdău al satanei, în inima deșertului libian, și le-a distrus. Pe toate. Mai tîrziu, exploratorii vor descoperi pe întinderea asta posomorîtă un cimitir de monștri înarmați... Trupele noastre s-au pomenit de la o zi la alta fără armură, fără arme moderne, cu frontul din Libia descoperit și cu Suezul oferit ca o inimă scoasă la vedere. Ești poate prima femeie care afli toate astea. Și ultima : astfel de treburi nu le prea interesează pe femei... A trebuit să facem față în grabă dezastrului, să aducem bucată cu bucată pe mare, prin Arhanghelsk, noi divizii blindate și, în timpul ăsta, să astupăm spărtura cu carne vie. Să rezistăm cel puțin trei săptămîni, pe un teren ca-n palmă, lîngă un puț, împotriva tancurilor, a artileriei, împotriva italienilor și germanilor. Lupta s-a numit...

— Bir-Hakeim, spuse Anne. Francezii s-au ținut bine.

(Peste două generații va fi poate numele unui film. Sau al unei stații de metro. Ce însemnătate are ?...)

Pentru întîia dată Lord se plecă ; o privea cu oarecare mirare :

— Știai, Anne ?

— Bineînțeles. Știu și că ora H bate la ușă, că motorizatele lui Rommel se află în drum spre Alexandria, că Tobruk a căzut și că palestinienele bogate își vînd perlele și blănurile înainte de a fugi în pustiu. Și că la Bir-Hakeim am fost nevoiți să ne lăsăm morții pradă șacalilor, cu ochii deschiși în soare.

— Noi ?

— Cînd ești într-o tabără te legi de ea, nu ?

— Aș vrea să fiu cu două săptămîni mai bătrîn, șopti Lord. Călătoria prin timp — ce vis !

O conduse din nou pînă la masă și, cît mai dură cina, se arătă de o veselie absolut defazată.

2.

O săptămînă mai tîrziu (norii de fier nu erau decît încă și mai grei), Anne se întorcea acasă, unde o aștepta un dejun singuratic. Locuia în cartierul Sharaf, în spatele statului-major francez, într-o casă liniștită, cu o răcoroasă curte interioară, umbrită de chitri și de neramzieri, care fac un fel de mici portocale amare, bune de zaharisit. O mobilase cu covoare de-ale beduinilor, cu perne de piele și cu două pisici de culoarea lunii ; cîteva despăr-

ţituri de grajd de la intendenţă slujeau drept canapele. O servitoare mută, venită din ghetto, o scutea pe d-ra Osten de pălăvrăgeli ; de cînd cu utimele evenimente (există întotdeauna „ultime evenimente") şi cu exodul, Anne nu aprecia nimic mai mult decît tăcerea.

Lăsa în urmă o Polonie ocupată, Universitatea din Cracovia pustie, lagăre şi oseminte. Născută dintr-o mamă angevină, izbutise — din ambasadă în consulat — să ajungă la Forţele Franceze Libere, dar trecutul şi toţi ai ei dispăruseră. Suferea din pricina acestei lumi întregi, dispărute, ca de pe urma unui mădular tăiat.

Între două bătălii, nişte militari distraţi o trecuseră la cenzură „pentru că ştia toate limbile alea..." Nici o scrisoare în poloneză, sîrbă sau ucraineană nu trecu prin mîinile ei. Treaba cea mai urgentă care-i revenea d-rei Osten consta în ridicarea unui stăvilar pentru a comprima mareea panicii : lumea liberă suferea de spionită.

...Oare cerul să fi fost de culoarea peruzelei incandescente numai pentru că aveam pe atunci cu toţii douăzeci de ani ? Chiar oraşul sever, ţepos de minarete, ce aveau să slujească drept puncte de observaţie, oraşul împărţit în trei ghettouri apărate noapte de noapte cu lanţuri ruginite, întinse pentru preîntîmpinarea masacrelor („dacă asasinii vin în goană şi sînt ţinuţi în loc de lanţuri, se vor opri niţel şi poate că vom avea astfel o clipă în plus, una singură, pentru a ne adăposti în biserică sau în sinagogă, nu-i aşa ?..."), chiar Damascul îmi apare azi într-o lucire albastră. Ieşeam din marile canicule ca dintr-un cuptor ; toţi migdalii din Ghutta erau roşcaţi. În grădinile tainice în care, precum cu secole în urmă, vieţi înfloresc şi se ofilesc în tăcere, menta şi iasomia te ameţeau cu miresme. Sosind acasă, Anne deschise poarta cu o mare cheie împodobită, adevărată cheie de fortăreaţă, atîrnînd greu în geantă şi care — avea să afle mai tîrziu — se potrivea la jumătate dintre casele de pe stradă.

În vestibulul tărcat de perdele — într-un fotoliu împins către mijlocul încăperii — dădu peste un tînăr înalt, cu păr de vulpe, în halat de baie, tolănit cu o obrăznicie de necrezut. Un Adam de Michel-Angelo, cu care n-avea nici în clin nici în... Muşchi exemplari, gene inadmisibile. Şi dormea.

În vremea aceea, în Orient şi aiurea, ni se întîmpla să adunăm militari aliaţi de prin locurile şi din poziţiile cele mai neverosimile. Mari îngeri fără aripi spînzurau de toate clopotniţele ; erau paraşutaţi şi-i ajutam. Dar ăsta trecuse prin plafon. Venit de nicăieri, avea ecusonul cu FFL, arma automată pusă curmeziş pe genunchi şi dormea — atîta tot. Cu toate astea, cînd Anne traversă raza care-i cădea peste pleoape, se ridică dintr-o mişcare, treaz de-a binelea, ca un ostaş în alarmă, cu o expresie de hotărîre şi de groază, ce-i sluţea obrazul frumos. Totul nu durǎ decît o secundă. Acum se şi înclina cu un fel de graţie demodată, dezminţită de ironia zîmbetului şi se prezenta :

— Allen, din Forţele Franceze Libere. Şi dumneata, presupun, d-na Osten, de la cenzură. Vin de pe front. Un fel de proasta satului m-a vîrît aici şi m-a încuiat.

— Shalomit ? Nu face decît chestii de-astea, spuse Anne, care împingea fără să-şi dea seama poarta. Fiindcă veni vorba, sînt d-ra Osten. Şi acum, ai putea

să-mi explici, poate, ce vînt te aduce. Sînt grăbită.

Nu putea fi mai neîndemînatică : celălalt se îmbățoșă :

— Grăbită ? Și eu, nici că se poate mai grăbit. Unitatea mă așteaptă la poalele unei coline care se numește... am și uitat... Ah ! da, Colina celor Două Drapele. Ne aflăm în război, vezi dumneata. Și mi-ai stricat permisia, dedîndu-te la tăieturi prin scrisorile mele. Cum ea șovăia să înțeleagă : Firește. Trebuie să ți se explice totul prin a+b ! Mi s-a spus : orașul ăsta e o planetă ferită ! O altă lume ! Și atunci cînd printre Stukas și Tigri, peste „Syrtele care nu-s nici pămînt, nici mare" (vezi Herodot), peste terciul sîngeros al trupurilor martirizate, peste infern, cu flăcările lui și cu tot ce mai e, un combatant răzbate în sfîrșit pentru douăzeci și patru de ore în spatele frontului — vis nebunesc ! — trebuie să-și găsească orarele sabotate de stupiditate sau neglijență ! Vorbesc în numele tuturor camarazilor mei ! Scrisorile mi-au fost masacrate, doamnă !

— N-a fost vorba de neglijență, i-o întoarse Anne, care-și venise în fire și părea foarte rece. Ci numai de grija pentru securitatea armatelor.

— Aiurea ! Faptul că Favzié, Lily sau Jamilé își petrece noaptea în brațele lui Mohamed sau în brațele mele privește, de bună seamă, securitatea militară ? Ei bine, nu ! Vrei să-ți spun ce s-a întîmplat ? Firește, veneam încoace cu intenția fermă de a face bucăți cine știe ce șobolan care s-a aranjat, un „deghizat fără treabă specială", dar văd că am căzut într-o trapă diferită. Atunci o gîscuță din serviciile dumitale, o stumie mînată în propriile-i refulări, a fost scandalizată văzînd că cinci sau zece dintre scrisorile mele...

— Opt, spuse Anne, fără să vrea.

— Mulțumesc, opt... cuprindeau aceeași comunicare ?

— N-a fost scandalizată, a fost indignată.

— Da, sună mai bine. Crezi că-i ușor să-ți stabilești orarul unei permisii într-un oraș unde nu cunoști pe nimeni ? Nici măcar numele unei străzi și, Dumnezeu știe... O permisie, auzi ? Visezi la ea dintotdeauna, în sînge, în noroi, îți promiți tot felul de chestii... și deodată te pomenești cu ea ca un meteor ! Cei din 14—18 se duceau la vetre, dar noi ? Unul vine din Manchester, altul din Landerneau. Avem douăzeci și patru, patruzeci și opt de ore de petrecut într-un univers normal, avem douăzeci, treizeci de ani, ranchiune îngrozitoare, capul plin de vise și să prăpădim toate astea hoinărind prin depozitul trupelor ?... Și-apoi nu-i vorba numai de asta : ne-am dezobișnuit de lume. Facem gesturi aspre, vorbim grosolan ; de luni de zile nu știm decît să ne apărăm și să ucidem ! Am uitat lucrurile cele mai simple : să intrăm într-o prăvălie, să cumpărăm țigări... Fiecare trecător poate fi un inamic — adineauri era să te ucid ! Ca să ne mișcăm prin universul ăsta încurcat — cu oameni... umani, cu femei blînde — avem nevoie de o călăuză !

— Dar toate fetele astea...

— Ce-i cu fetele astea ? Nici nu le cunosc ! Unii camarazi se întorc cu portharul bucșit de fotografii. Unu-ți vorbește de Lily, altul de Rika, al treilea de Farida... Vor și ele să trăiască, li-e frică, sînt tinere, frumoase, poate tîmpite, nu-i nimic ! Atunci te-apuci să le scrii. Mizezi pe curio-

zitate, pe ușurință, pe milă. Două din zece vor răspunde. Una va fi de față la sosire. Patru, care n-au încredere, te vor primi poate. Iată cum mi-am aranjat permisia. Și dumneata m-ai făcut s-o ratez!

— N-am fost eu cea care...

Îi aruncă o lungă privire cenușie; nu întrebătoare, amuzată. Ca și cum deodată ar fi aflat despre ea o mie de lucruri. Și n-ar fi fost din cale afară de nemulțumit...

— Știu. Ești prea plină de viață pentru... altminteri nici nu ți-aș vorbi... Cît despre mumie, las-o la murat.

— Nu-i o mumie. E o tînără virtuoasă. Are bărbat și copii.

— Dar nu iubește pe nimeni și nimic. Nici pe ea însăși. Însă asta nu-i totul. Ai totuși partea dumitale de răspundere. I-ai îngăduit să-mi masacreze corespondența. Așadar...

Ochii lui certau și rîdeau. „Din clipa aceea — își spuse Anne mai tîrziu — ar fi trebit să-mi dau seama; niște ochi atît de ciudați, aproape fără cornee! Și alte deosebiri: urechi prea gingașe, o față vizibil modelată după masca unei statui, mîini prea înguste... degetul mic nu era cumva atrofiat?..." Totuși mai tîrziu le cunoscu puterea drăgăstoasă...

— ...așadar, încheie necunoscutul, ești nevoită să-mi slujești drept călăuză pe timpul celor douăzeci și patru de ore de permisie care-mi mai rămîn.

Cel dintîi semn al dereglării și catastrofei în mers fu vizibil cu începere din acea după-amiază, cînd se întorcea de la serviciu. Mare din punctul de vedere al suprafeței, Damascul era pe atunci un oraș neobișnuit de restrîns în privința operelor lui vii. Două treimi din populație (aproape toate femeile și avalanșe de copii) erau cu grijă depuse în haremuri, militarii aliați erau prudent cantonați la marginea cetății, puțină lume circula pe străzi. Această circulație leneșă se reducea, de altminteri, îndeosebi la lunga cale șerpuitoare ce străbătea orașul din înălțimile Mohajerin pînă-n piața Mergé, ramificîndu-se prea puțin. Aduna tot ce europenii considerau drept indispensabil pentru un oraș: birourile, vitrinele, un stat-major general și un parlament. Ici și colo, așezați pe vine, orbii desenau figuri geometrice pe nisip și negustorii ambulanți vindeau fisticuri și cafea amară. În ziua aceea unul dintre ei dispăruse.

Anne se obișnuise cu el, în doi ani de război. Își instala la colțul străzii Sharaf mica tarabă cu coconară, migdale sărate și semințe de dovleac, precum și o colivie cu un canar. Acesta țopăia pe o stinghiuță și trăgea planele cu noroc. Ingenios, ambulantul adaptase un coș cotit la sobița cu jar, pe care prăjea semințele: așa născocise pentru uz propriu o instalație care trăgea. Negustorul zîmbea, dinții albi îi străluceau. Într-o zi, pasărea vrăjitoare îi întinsese cu gingășie Annei un bilet ce cuprindea o făgăduială sau o amenințare în doi peri:

Iată că vine Stăpînul Orei!

Era vorba, firește, de o șmecherie astrologică, potrivit căreia fiecare oră e determinată de cîte

o planetă. Dar Annei îi făcea plăcere să-și închipuie că, dincolo de dimensiunile noastre, existau niște mari figuri luminoase ce cîrmuiau spațiul și timpul. Cumpărînd migdale sărate, le aducea o jertfă.

În ziua aceea deci, ambulantul lipsea din colțul străzii Sharaf. Își spuse că se dusese să se aprovizioneze sau că împlinea cine știe ce încurcat rit al deșertului, și trecu mai departe. La birou, Emma Ciub o întîmpină nespus de agitată :

— Ai auzit ultima noutate ? Axa a lansat parașutiști în Siria. Și știi unde ? Deasupra Mallulei ! (Era o localitate apropiată.) De altfel, nu pare să fi fost o operație prea reușită, că avionul a ars ! Presupun că englezii au adunat resturile ! Șase, erau șase ! Pentru că, în clipa asta, nu mai sînt decît doi. Idioții aleseseră pentru marele salt niște indigeni din Mallula, pur și simplu : i-au îmbrăcat în haine civile și i-au catapultat peste sat ! Pricepi șmecheria ? Băieții urmau să fie ajutați de familiile lor... Firește, ele i-au predat autorităților aliate ! Și acum vor fi împușcați. Evident, dacă ar fi fost măcar în uniformă, ar fi putut fi considerați drept prizonieri de război ! Dar așa, în civil, nu mai sînt decît niște spioni ! Patru inși ! La ora asta poate că au și fost împușcați !

— Și ceilalți doi ?

— Își văd încă de treabă. Se pare că ar fi nemți. Nimeni nu-i cunoaște și sînt, de bună seamă, mai bine pregătiți.

— Dar cum ?

— Păi bine, era noapte, nu ? Și apoi ăștia doi puteau avea uniforme. Uniformele noastre. Apucă-te și deosebește un neamț de un sud-african... Doar dacă n-au ars la aterizare...

— Fui ! zise o mică frumusețe, care bătea prost la mașină circularele. Sînt atît de tîmpiți ! Și-apoi în filme spun f în loc de v ! Au să pună mîna pe ei. Și totul va reintra în ordine.

— Ceea ce nu înseamnă, șuieră Emma, care avea o bună doză de sînge baltic în vine, că nu se fac epurații prin oraș. Ba au și fost arestați un vînzător de semințe de dovleac, care avea un emițător în coșul sobiței și o servitoare surdă.

La birou oamenii intrau și ieșeau. Nu se vorbea decît despre cei doi ucigași, cărora li se dăduse drumul în plin Damasc. Niște SS-iști. Erau puși, în burguri, să se exerseze pe pisici vii. Apoi aveau niște brichete — mici pistoale cu apă — ce scuipau mărunte săgeți de gheață. Otrăvite cu curara, bineînțeles. Cel atins era paralizat pe loc și măruntа săgeată se topea — pe căldura asta, vă dați seama ! Ideea unui minuscul frigider în brichetă crispă falca Annei. Dar nu trebuia să rîdă.

De ce ar fi sacrificat Axa un aparat — și niște oameni bine antrenați — pentru un simplu parașutaj deasupra Mallulei ?... Trebuie să fi fost vorba despre altceva.

Orașul era bolnav de spionită. Într-un cartier musulman, mai degrabă îngăduitor față de Mussolini de cînd acesta se proclamase „spada Islamului", un pașnic turist elvețian, care ceruse „un piccolo", fusese făcut bucăți. Toată

lumea își amintea cu întîrziere de frumoasa soție nordică a unui general aliat, care transmisese informații îngăduind masacrarea unei armate la Tobruk ; toate femeile umblau șoldit ca Mata-Hari.

Telefonul Annei sună la 18 fără 5, iar glasul blînd al tovarășului-și-șef al biroului 2 îi porunci să stopeze toate telegramele venite din Egipt sau Palestina, fără prejudicii asupra celorlalte corespondențe: marea ofensivă a lui Rommel lua proporții.

Această perioadă a războiului a fost puțin cunoscută în Europa. Ea făcu pandant Verdunului, din celălalt război. Un răgaz, se zicea. Aici se știa însă : era o nemiloasă luptă corp la corp. Armatele dădeau îndărăt, se năpusteau ca niște mari fiare rănite. Nu exista cruțare. Se murea în tăcere, strîngînd din dinți, cu gîndul la un acoperiș cu olane din Vosgi, la un golfuleț breton. Dacă nu inamicul, atunci soarele și deșertul dădeau gata muribunzii. „Nimeni nu va ști nimic... nimeni" ajunsese un refren uzat. La Tobruk, în piața mare, mărunții Gurka și-au tăiat gîtul sub jugulară pentru a nu se preda. Negrii și francezii din insule, frumoși ca niște zei, mureau de parcă n-ar fi știut ce-i războiul (de fapt, nu... nu știau). În timpul acesta, în Europa, se năștea rezistența. Hitler hotărî să dea o lovitură însemnată... n-avea încredere în Rommel, avea să-l dubleze...

Cînd privești de tare departe (nu de la a sută, nici de la o mie de ani...) ce înseamnă oare sfîrșitul lumii noastre ? Cunoaștem măcar data cînd prima zăpadă a unei ere glaciare a lunecat pe cea dintîi costișă europeană ? Și numărul morților din Atlantida ?...

3.

Așa cum se înțeleseseră, Allen se înfățișase la 18,30 într-o atît de strălucitoare ținută de paradă și înarmat cu un buchet de trandafiri atît de mari încît izbucniră amîndoi în rîs. „Ce-i plăcut la el, gîndi Anne, e că pare să trăiască într-adevăr pentru prima dată fiecare minut ; se distrează ca un copil..." Parcă simți un ghimpe de invidie : prima seară la Damasc, prima gură de aer de Damasc, cu gustul ei de înghețată și de mentă... o primă melodie a muezzinului care lungește pînă la sfîrșeală o notă de cristal pe care o reia un alt muezzin de rezervă, din fundul scării răsucite... Frank Allen va avea parte de toate astea ; va ști oare să le aprecieze ? Seara trebuia să fie desăvîrșită. Tocmai se schimbase, îmbrăcînd o rochie aproape elegantă — alge și crin de apă, iar oglinda verzuie, găsită la un anticar din suk*, reflecta o neașteptată infantă, un gît floral înclinat, o cască netedă, neagră-albăstruie, dominată de un pieptene cu incrustații de sidef. „Frumoasa asta necunoscută sînt eu ?..." (În chiar clipa aceea, dar pe planuri diferite, mii de prințese spaniole, de preotese ale vechiului Egipt și de domnișoare etrusce se priveau cu aceiași ochi verzi — lungi spărturi ale spațiului-timp — în discuri de argint șlefuit, în oglinzi prinse în fildeș, în bazine cu apă întunecată : erau frumoase și urmau să danseze.) Anne trăise prea puțin ca

* *Suk* — bazar.

femeie pentru a nu prețui clipa și ochii cenușii care o oglindiră.

— Mă privești..., spuse ea tulburată.

Necunoscutul numit Frank Allen păru să se întoarcă dintr-o depărtare incomensurabilă și se înclină :

— N-am mai însoțit niciodată la bal o fată... atît de frumoasă. Oricît de ciudat părea, nu s-ar fi zis că minte. De altfel, adăugă, în lumea asta totul mi se întîmplă pentru prima oară. Nu știu nimic. Hotărăște unde să mergem să dansăm.

— Ai totuși unele preferințe ?

— Da. Să fie apă... Copaci adevărați și flori adevărate. Muzică... omenească. Coarde...

— Păi, zise ea rîzînd, astea se găsesc peste tot !

— Crezi ?

Părea mirat.

...De altfel, nu erau o groază de locuri unde se putea merge în stricta capitală musulmană, care se refuza oricărei plăceri. Chiar dincolo de sukuri și de ghettouri se deschideau grădinile. Fluviul negru le legăna leneș reflexele, printre stele ; mesele erau așezate în golul boschetelor șoptitoare sau pe sub bolți; pe ringul cimentat, în lucirea crudă a reflectorului se învîrteau perechi nepotrivite. Erau acolo — măslinii și umflați — milionari de o zi și colonei cu tîmple argintii, care-și uitau birourile din City între brațele statuetelor de teracotă (mereu aceleași, din vremea împărătesei Julia Domna, care-l fermecase pe Septimiu Sever : coafură complicată și ochi goi). Se aflau acolo ferchesi „atașați fără destinație specială", care amestecau alcooluri rare, cei dintîi în a schița pași de swing și care aveau poate să se sinucidă, într-o palidă dimineață, în cine știe ce mansardă din Beirut, pentru copia unor documente furate. Și armatori zdraveni cu brîiele pline de aur, stăpînii unei mări ucigașe. Și băieți veniți direct de pe front, pîrjoliți de deșert, rîzînd și vorbind tare, dar de pe acum însemnați de moarte. În afara cîtorva aventuriere internaționale fără vîrstă și a două-trei Afat, femeile erau toate orientale, putînd fi schimbate între ele, mlădioase și verzui, luate și părăsite în fiecare dimineață, dar a căror piele catifelată nu putea fi uitată. În vara aceea se purtau decolteuri de pudice fete de pension, dar spatele rămînea gol. Toată lumea părea să se distreze de minune, se serveau nenumărate hors-d'oeuvres ca pentru păpuși — o vînătă împănată, o măslină umplută, un minuscul pește prăjit, frigărui de sturzi și de broaște —, toate stropite cu un arak de anason, înghețat, ucigător. S-ar fi zis că Allen nu frecventase într-adevăr niciodată asemenea locuri de perdiție : Anne fu nevoită să-l învețe numele fiecărui fel de mîncare și al fiecărui dans. Se arătă de altfel un elev excepțional de înzestrat, punînd în toate descoperirile lui un fel de prospețime, de bucurie copilărească, o asemenea patimă în a dansa bine, în a gusta fiecare înghițitură de anason, fiecare notă a micilor viole monocorde încît rîdeau amîndoi.

— Te distrezi bine, nu-i așa ? întrebă Anne.

— Nemaipomenit ! Am o noapte albastră, un fluviu de ar-

gint, instrumente ce miaună într-un acord rar întîlnit, lucruri neputînd fi numite, și totuși încîntător de savuroase, și cea mai frumoasă dintre fete în brațe ! E mai mult decît se poate cere ! Pe deasupra, profităm de mirodenia asta rară : noaptea e unică și nu va reveni atît de curînd.

— Asta nu-i chiar atît de sigur.

— Nu. Dar există o probabilitate la un milion. Gîndește-te că a fost nevoie de cel puțin zece mii de ani de existență terestră — perioadă necesară pentru ca un glob să se ridice după o catastrofă definitivă, așa cum sînt toate, — și de cinci ori mai mult pentru ca un australopitec să ajungă la nivelul unui gentleman, ca să te întîlnesc și ca să... dar n-am să te plictisesc cu asemenea socoteli. Să zicem că e pur și simplu „o noapte printre nopți", odată cu Saadi și Lermontov...

Anne încetini, pînă la a se opri sub lumina albă.

— Ești un luptător ciudat, Allen, spuse ea.

— Frank. Spune-mi Frank. Se pare că așa se obișnuiește. De ce ?

— Nu știi să dansezi swing. Nu cunoști numele străzilor din Damasc. Îi citezi pe Herodot, da Vinci și pe poeți...

— Nu știu ce să zic. Nu știam că purtarea mea e nefirească. Dar n-ai spus chiar dumneata, Anne :

...noaptea-i liniștită — deșertu-l ascultă pe Dumnezeu — o stea vorbește unei alte stele... ?

— Eu ? Dar am gîndit numai...

Gene aurite bătură peste ochii cenușii :

— Să zicem că ți-am citit gîndul...

De ce trebui vechiul tango să se oprească pe o notă tremurată, aproape dublată de scîrțîitul unor roți ? Un freamăt lung aleargă printre toate grupurile tîrînd în dîra lui un omuleț uleios, care-și frîngea mîinile. Un singur cuvînt circulă pe ring, două inițiale :

— M.P. *

Cei din orchestră își așezau instrumentele cu mișcări plutitoare, ca într-un film proiectat cu încetinitorul. Perechile se reîntorceau la mesele lor. O femeie își pierdu mănușa, lucrușor alb, care rămase pe ring fără ca nimănui să-i dea prin minte s-o ridice.

— Ce se petrece ? întrebă Frank, conducîndu-și partenera prin valul de oameni.

— O, spuse ea, nimic. O descindere a Poliției militare.

— Ce rost are ?

— Verificarea actelor și alte treburi dintr-astea...

— Să fim fericiți dacă ne lasă orchestra, constata un filozof în **tarbuș.** Noaptea trecută l-au luat pe saxofonist din pricina unei povești cu spioni aflați în libertate...

— Și i-au prins ?

— Nu, bineînțeles, dar l-au împușcat pe saxofonist.

Făcîndu-și drum printre dansatori, Anne încerca să ajungă la masa lor, unde-și lăsase portofelul cu acte. Firește, funcționarii cenzurii erau cunoscuți ca niște cai breji, dar — după cum spunea Lord — „trebuiau să dea exemplu și să joace jocul..." Două mari siluete ale unor M.P. se inserară în cîmpul vizual, ireale ca niște figuri de carton ; altele

* *Military Police* — Poliția militară.

blocau ieșirea. Trecind prin fața estradei pe care instrumentiștii încremeniseră, Frank Allen se opri deodată și, printr-un gest poruncitor, îi somă să cînte. Tropăiau, nehotărîți ; șeful orchestrei veni în goană, apoi omulețul pomădat, care era administratorul. Frank îi privea în ochi, rece, încăpățînat. În vacarmul general, Anne nu auzea nimic si fu surprinsă văzînd că instrumentiștii pun din nou mîna pe baterie, cu gesturi mecanice. Administratorul se pierdu cu firea.

— Să dansăm, spuse Frank. Le-am spus să-i dea înainte. Nu sînt aici singurul combatant care n-are decît douăzeci și patru de ore înaintea lui. Noaptea-i frumoasă și dumneata lîngă mine. Crezi că am să las să mi se fure... pleașca asta ? Nu știi cum li se spune pe-aici luptătorilor din deșertul libian ?

— Dar, Frank...

— Nici un dar. Fiecare blestemat „condamnat la moarte" are dreptul...

Unul cîte unul, instrumentele își reluaseră melodia sincopată, care se îmblînzi, urcă, umplu de un val albastru grădinile întunecate. Anne avu vreme să observe doar că ea și Frank ocupau singuri ringul. Cît de bine dansa valsul de acum, lent ca o pavană. Trecură pe dinaintea celor din M. P., nemișcați, și Allen le adresă un salut scurt.

— Vezi bine, spuse el. M-au înțeles.

Încet-încet, alte perechi li se alăturară. Toba mare vibră fără veste, scandă un triumf sălbatic. Frank saluta, cam repede. Cei din M.P. se depărtară, zîmbind.

— Dacă mă gîndesc acum, constată el, am făcut bine rămînînd pe ring. Cred că mi-am uitat actele la hotel.

(CONTINUAREA ÎN NUMĂRUL VIITOR)

ERATĂ

În ultimele fascicule ale colecției s-au strecurat următoarele greșeli : În numărul 360 la pagina 29, rîndul 18 de sus, se va citi : „contracția timpului" ; la pagina 30, rîndul 11 se va citi : „numărul adepților este de șapte". În numărul 361, pe ultima copertă data exactă este ● decembrie 1969. În numărul 362, la pagina 24, am citat însemnările lui Miron Scorobete dintr-un articol apărut în revista „Tribuna". În pagina 27, primele două aliniate („Anul demiurgului SF") au fost scrise de A. Rogoz. La pagina 28, rîndul 17 de jos se va citi : „Domnișoara de Scudery".

În martie 1970 se va deschide la Osaka o expoziție mondială.

În curînd vom publica în colecția noastră o scurtă istorie a expozițiilor universale, aceste veritabile anticipatoare ale progresului uman.

MICHEL DEMUTH

CURSA PĂSĂRII BUM-BUM

(DIN GALAXIALE, 2170)

„S-au emis nenumărate presupuneri cu privire la originea limbajului cîntat folosit de populațiile planetei Miage și care constituie una dintre trăsăturile lor cele mai pitorești, asemenea ciudatului cod radio aflat la loc de cinste timp de cîteva decade înaintea Imperiului din Canope și care era bazat pe tăceri, aliterații și schimbări de ritm în cadrul unei opere muzicale intitulată, în chip straniu, Cursa păsării Bum-bum. *Existența păsării Bum-bum e foarte îndoielnică. Poate că numeroasele războaie în care planeta Miage s-a angajat să fi provocat stingerea unei specii din care nu ne-a mai rămas decît numele...“*

GALAXIALELE

GALOP DE PROBĂ

Pasărea Bum-bum n-avea decît o foarte vagă asemănare cu unele mari păsări terestre. Să zicem că, de la vreo zece metri, împotriva luminii, atunci cînd Wiz era jos, la orizontul planetei Miage, un nou venit ar fi putut s-o ia drept un struț cu capul anormal dezvoltat.

La cîteva luni de la naștere măsura aproape doi metri. Avea două picioare lungi acoperite cu un fel de chitină deosebit de rezistență, care sfîrșeau cu niște labe suple, menite înaintării prin necuprinsele mlaștini de noroi ce se întind la ecuator.

Deasupra picioarelor, un trup voluminos și rotofei, aproape sferic, acoperit cu o blăniță de peri scurți, de un alb strălucitor. Pielea avea o gingașă culoare trandafirie în fața picioarelor, unde se afla orificiul pentru ouat.

Partea dindărăt a trupului rotund al păsării Bum-bum era însemnată de un evantai de pene stacojii. Dacă le cercetai, vedeai

că „penele“ erau de fapt niște membrane pe care pasărea le putea agita imprimîndu-le mișcări complexe, al căror rost a rămas multă vreme misterios, pînă-n ziua cînd... Dar asta-l privește pe Kellus Berg.

Gîtul păsării Bum-bum era lung și foarte îngust, acoperit de mărunți solzi translucizi care i-au pasionat luni de zile pe ichtiologii pămînteni, pînă ce unul dintre ei a descoperit că-i vorba de o formă de viață independentă, simbiotă cu pasărea.

Capul era uriaș, cu doi pomeți osoși acoperiți de peri la fel de albi și de netezi ca perii de pe trup. Ochii aveau opt fațete apărate de cinci pleoape evocînd diafragma unui aparat de fotografiat. Pliscul era lung, tare ascuțit și roșu ca penele-membrane. În interiorul lui se aflau numeroși dinți mărunți, care puteau sfărîma o mînă. Cîțiva oameni și-au dat seama de asta...

Pasărea Bum-bum n-avea aripi.

. . . .

Viețile păsării Bum-bum și ornitologului Kellus Berg au urmat linii aproape paralele, pînă a se întîlni...

. . . .

Pasărea Bum-bum n-avea încă un an cînd își părăsi zona natală și începu traversarea imensului deșert tropical, în căutarea unei zone-cuib.

În aceeași vreme și în măsura în care se pot stabili corespondențe peste prăpastiile spațiului-timp, Kellus Berg părăsea singur Pămîntul, îndreptîndu-se către Marea Universitate din Pol, capitala Confederației celor Patru Provincii ale lui Marte. Se consacra lumilor noi și, în 2150, Marte mai era stăpîna spațiilor interstelare și, mai ales, a Transmițătorilor. Într-o frumoasă zi de iunie, Kellus se înfățișă, așadar, la Marele Transmițător Atlantic ancorat în largul Bretaniei și fu reconstituit după o jumătate de secundă în Stația Universitară din Pol.

Cît privește pasărea Bum-bum, ea pierdu o săptămînă întreagă cu traversarea imensului deșert pe care oamenii aveau să-l boteze Cornul-cu-Praf. Solzii vii de pe gîtul ei o apărară (ăsta le era rolul) de mușcăturile broscoilor-tigri care trăiau în nisipul cu fosfat și țișneau ca niște gloanțe, clănțănind din cumplitele lor fălci cu dinți otrăvitori.

De cealaltă parte a deșertului se afla un lanț de munți neînchipuit de înalți și pasărea Bum-bum crezu că-și dă sufletul. Dar descoperi pe versantul dimpotrivă o priveliște pentru ea nouă, cu poieni și păduri. Mai merse preț de trei zile înainte de a se opri lîngă niște coline împădurite, nu departe de un mic rîu cu ape zglobii, sigură că atinsese centrul zonei-cuib.

Trei ani de studii preliminare îl determinară pe Kellus Berg să-și aleagă viitoarea profesiune.

Cam tot atît îi trebui și păsării Bum-bum pentru a-și stabili hotarele zonei-cuib.

Kellus Berg se înscrise la douăzeci și patru de ani la secția de ornitologie a Universității, unde familia nu întîrzie să-l urmeze. La douăzeci și opt de ani își luă diploma, ieșind al doilea din promoție, ceea ce îi îngădui să-și aleagă cea dintîi misiune de studii printre zece lumi deosebite.

Crucișătorul Hertzsprung atinse în anul acela sistemul lui Wiz. Aparținea glorioasei Confederații și calele lui adăposteau elementele a două Transmițătoare.

Pasărea Bum-bum avea aproape treizeci de ani, ceea ce însemna pentru ea vîrsta adolescenței, și urmări cu multă curiozitate marea sferă de metal ce trecea peste coline, cotea deasupra rîului și se așeza în centrul zonei sale cuib. Asistă liniștită la debarcarea nenumăratelor ființe străine care începură să ridice niște arhitecturi ciudate de cealaltă parte a rîului. Dar lucrurile nu întîrziară să devină cît se poate de neplăcute atunci cînd, mai multe făpturi risipindu-se pe întinderea zonei-cuib, pasărea Bum-bum simți niște mîncărimi de nesuportat în partea posterioară a trupului ei rotofei. Mîncărimi ce deveniră repede o adevărată suferință. Pasărea Bum-bum cunoscu atunci, pentru întîia dată în viață, ura și mînia.

Kellus Berg nu era prea curajos. Din cele zece lumi care-i fuseseră oferite o alese pe cea mai sigură, cea mai ușoară, cea mai apropiată, ocupată de oameni de aproape un secol: Afrodita, a șasea planetă a lui Sirius.

Kellus părăsi Universitatea cu o teamă care-l miră și pe el. Cinci ani petrecuți pe Afrodita îi îndreptățiră teama.

Durata unei prime misiuni era fixată de Confederație. Și ea mai era și invers proporțională cu riscul.

La sfîrșitul șederii, Kellus Berg ura și înjura fiecare copac din junglă, fiecare bar din Gregory, capitala, fiecare fată, fiecare barman.

Se întoarse pe Marte și află că părinții lui tocmai se îmbarcaseră pentru îndepărtata planetă Bergson, în Tucan. Cererea lui de a fi repartizat pe Bergson fu respinsă, de vreme ce lumea aceea nu cuprindea nici o formă de viață înaripată. Fu trimis din oficiu pe Cartuș, a șaptea planetă a unei pitice albe, numită în chip ciudat Colțișor-Caraghios de către un Explorator Independent, care în același sector stelar mai avea la activul lui botezurile lui Iacă-Ne-Și-Aici, La-Mine-Acasă, Anason și Mîndra-Mea.

Cam la vremea aceea pasărea Bum-bum cunoștea în vecinătatea oamenilor neplăcute succesiuni de durere și plăcere. Oamenii se învîrteau în jurul ei cu tot felul de instrumente pe cînd Transmițătorul înălțat lîngă rîu revărsa la intervale regulate tone de material. Atunci cînd simțea mîncărimile binecunoscute, pasărea Bum-bum nu-și mai stăpînea mînia. Și ea luă cele mai neașteptate forme. Directorul bazei ceru de trei ori forului superior autorizația de a ucide pasărea turbată. De trei ori se lovi de un refuz.

Kellus părăsi Cartuș pentru un concediu pe Marte și căpătă, după nenumărate demersuri, autorizația excepțională de a-și vizita părinții pe Bergson. Era o călătorie lungă prin Transmisiuni succesive, cu corespondențe în locurile unde instalația era încă foarte rudimentară și panele cu putință. Întrezări astfel Einstein II (copaci vertiginoși sub un cer negricios), Lancelot (șuierul vîntului pe deasupra unui ocean alb ca zăpada), Fum-Albastru (un vulcan în depărtare și tunetul solului răscolit), Demberg V (nori verzi peste o cîmpie cu nuanțe demente) și Hue-Thon (la marginea unei păduri de plante cărnoase și unduitoare). Nu-i mai rămîneau pînă la urmă decît două săptămîni de concediu atunci cînd se

materializá pe Bergson, planetă oceanică presărată cu nenumărate arhipelaguri de caractere felurite. Prima bază (europeană) fusese instalată în apropierea ecuatorului și Kellus petrecu zile încîntătoare pe plaja albă, in tovărășia tinerei vecine a părinților lui, Natașa, cu care se căsători in ultima zi a concediului. Se întoarseră amîndoi pe Marte.

Cit despre pasărea Bum-bum, întreprinsese și ea o călătorie destul de lungă către marile mlaștini ale ecuatorului lui Miage pentru a-și depune primul ou. Știa că evenimentul era rezultatul direct al misterioaselor senzații pe care le incerca în contact cu turbații străini. Printre ele se aflau, intr-adevăr, unele destul de plăcute, iar cîteva erau uneori delicioase. Asta o scăpă pentru o vreme de celelalte senzații: mîncărimi, dureri, țiuituri de neindurat.

Kellus Berg și soția lui debarcară în 2165 pe Viță-Verde. Viță-Verde avea vreo zece continente, dintre care cel mai temperat cuprindea nesfîrșite lacuri și păduri de conifere palide, străbătute de fluvii liniștite ce reflectau cerul galben ca lămîia pe care nori de păsări minuscule și prietenoase păreau că sfîriie din cînd în cînd.

Cam la vremea asta pasărea Bub-bum își încheia minunata și odihnitoarea ședere în Marile Mlaștini. Cunoscuse extazul ouatului și putuse admira sfera perfectă a oului alb, împestrițat cu aur. Un instinct imemorial o rechemă apoi spre zona-cuib, în ciuda oamenilor din ce în ce mai numeroși și a mîncărimilor pe care i le stîrneau.

Kellus și blînda lui Natașa, precum și tînărul Carel, părăsiră cu părere de rău Viță-Verde și se înapoiară încă o dată în sistemul solar.

Kellus află de noul lui post și numele de Miage nu trezi în el nici cea mai slabă urmă de entuziasm.

In vremea asta, îndemnată de mîncărimile de neîndurat pe care le resimțea în partea posterioară a trupului ei rotofei, pasărea Bum-bum se deda la grave represalii impotriva bazei de pe Miage. Lucrurile ajunseseră la acest stadiu cînd Kellus Berg, soția și fiul lui se materializară în Transmițătorul local.

PORNIRE

Winnifred Chafiro, director al Bazei Confederate de pe Miage, își ridică mirat sprîncenele descoperind un vlăjgan solid de un metru optzeci și cinci, cu hălăciuga neagră și creață, abia însemnată de cîteva pete cenușii. Avea o față largă și deschisă. Ochii limpezi reflectau un dram de neîncredere. Chafiro socoti că erau respect și teamă, și, cum își închipuia că era în genere temut, îl găsi pe Kellus foarte simpatic.

— Berg, spuse el, am primit recomandări excelente în ce te privește. În afară de asta, ți-am citit tratatul despre păsările de pe Cartuș și... șovăi, că nu făcuse decît să parcurgă repede opusculul destul de auster al lui Berg și nu cuteza să riște o apreciere prea precisă.

— A fost o muncă distractivă, declară cu blîndețe Berg, pentru a-l scoate din încurcătură. Cartuș e o lume puțin plăcută și trebuie să găsești cu ce să-ți treci vremea...

Zîmbi și așteptă. Chafiro se gîndi deodată la pasărea Bum-bum. În clipa cînd deschidea gura, se auzi zgomotul formidabil al unei năruiri. Apoi un sunet ciudat : „Bum-bum !", ca o tobă cu o rezonanță deosebit de adîncă. „Bum ! Bum !"

Pe două picioare subțiri, o siluetă înaltă străbătu curtea lăsînd în urmă o dîră de praf. Un nou trosnet și larmă de glasuri. O sonerie țîrîi.

— Iartă-mă, spuse încetișor Chafiro, a cărui frunte strălucea de sudoare.

Se plecă spre ecranul unui comunicator interior. Interlocutorul lui se exprima în cuvinte sacadate, întretăiate de gîfîieli și înjurături. Cînd directorul își înălța capul, privirile-i erau pline de o adîncă tristețe.

— Domnule Berg, mă tem că nu vei putea aprecia într-adevăr clima plăcută a regiunii. Sosirea dumitale coincide cu evenimente destul de dramatice și se întîmplă că... Se întrerupse nemaigăsindu-și cuvintele. Se ridică în sfîrșit, ocoli biroul și puse o mînă compătimitoare pe umărul lui Kellus. Gestu-l nelinişti mult pe ornitolog. Sînt sigur, adăugă anevoie directorul, că ne vei scoate din încurcătură. Vai ! Oftă. Nu-i vorba numai de pasărea asta afurisită... Dar fiecare cu problema lui...

Şi-l împinse pe Kellus spre ieșire.

Kellus Berg ieși în marea curte a bazei și clipi de cîteva ori. Wiz se ridica pe cer și lumina lui albă era de pe acum orbitoare. Nu era totuși prea cald, căci primăvara abia începea în acea regiune de pe Miage.

— Kellus ! (Se întoarse și-i zîmbi soției.) Doar n-ai să începi să te ocupi și de pasărea asta mare ? Directorul ți-a spus să citești mai întîi dosarul și să privești filmele...

— Mă intrigă, spuse el. Nu știu, dar...

Clătină din cap. Urmărit de privirea îngăduitoare a soției și pîndit de noii colegi intrigați, adunați de cealaltă parte a ferestrelor, se îndreptă spre cîmp.

Rîul strălucea cu nenumărate focuri. Se opri la malul apei și atunci zări pasărea Bum-bum. Părea că doarme în inima poienii smălțuită cu flori albe. De la depărtarea la care se afla, Kellus nu-i deslușea decît capul uluitor și lungul plisc roșu.

Tare curios, ornitologul se așeză pe mal și așteptă inițiativa păsării. După o clipă se apucă să strîngă pietricele multicolore pe care le zvîrlea în apă. Nădăjduia cumva să deștepte păsăroiul. Dar marele cap alb rămînea nemișcat, cu ochii închiși. Pliscul rigid părea o armă amenințătoare.

Pînă la urmă Berg stabili contactul la postul portativ care-i servea drept medalion și-și chemă soția :

— Dacă ai o clipă liberă, draga mea... ai putea să vii pînă aici ? Și cum îi cunoștea firea (sau credea că i-o cunoaște), adăugă : Nu e nici un risc. Am un aruncător-de-lumină și aș putea pleda pentru legitima apărare...

Chiar în clipa aceea pasărea Bum-bum se ridică dintr-un singur salt. Mai tîrziu, faptul avea să constituie pentru Kellus cel dintîi indiciu. Bum-bum se apropia atunci de patruzeci și doi de ani și mai avea înaintea ei două secole de existență. Atingea cinci metri înălțime și n-avea să mai crească. Trupul rotund era de o albeață orbitoare în soare și picioarele-i lungi și drepte păreau doi țăruși înfipți în sol. Își răsuci capul către Kellus și pliscul i se întredeschise pentru a lăsa să se audă un Bum ! Bum ! mînios. De unde se afla, ornitologul izbuti să întrezărească, în fundul pliscului, membrana vocală. Pasărea Bum-bum se întoarse apoi și-i înfățișă în chip jignitor dosul, agitîndu-și buchetul de false pene roșii.

— Foarte bine, foarte bine, bătrîno ! șopti Kellus. Voi ști să mă arăt răbdător.

Se ridică și merse de-a lungul rîului pînă la vadul de care-i pomenise Chafiro. Își scoase sandalele, suflecă marginea pantalonilor bufanți și trecu pe celălalt mal, strîmbîndu-se la atingerea apei reci.

Poiana cu iarbă și flori albe se întindea pînă-n dreptul colinelor împădurite. Privirea lui Kellus abia dacă alunecă peste frunzișul violet al copacilor-fluturi care constituiau podoaba supremă a regiunii. În peisajul liniștit îl pasiona doar pasărea Bum-bum.

Nu-l mai despărțeau de ea decît vreo zece metri și pasărea îi apărea impozantă. Dar nu simțea nici o teamă în vreme ce se apropia de ea cu pași rari. Îi studia volumul trupului, materia netedă a labelor și ochii fațetați, în care soarele se multiplica. Plis-

cul se căscă din nou mare și pasărea scoase același strigăt furios : Bum ! Bum !

Kellus zîmbi.

— Pe cuvîntul meu, spuse el, ai înghițit o tobă !

Se răsuci și văzu silueta plăpîndă a Natașei, care venea spre rîu. Kellus urmă să înainteze. In sfîrșit, se opri la trei sau patru metri de pasăre, cu mîna prudent așezată pe mînerul armei. Simțea o emoție nemaiîncercată. Nu era teamă, ci mai degrabă o curiozitate nedomolită, amestecată cu oarecare... da, oarecare simpatie. Pasărea Bum-bum îl domina cu toată înălțimea ei, iar Kellus nu ignora faptul că se afla puțin cam prea aproape de ea pentru a se putea apăra cu eficacitate în caz de primejdie. Dar ornitologul era, într-un fel, subjugat. Nu mai văzuse niciodată o pasăre atît de mare, nici atît de caraghioasă. Pasărea Bum-bum avea ceva caricatural, ceva nostim, care-l mișca pe ornitolog. Nu mai vizionase desene animate din copilărie, dar amintirea rămînea în el, dragă și colorată, amuzantă și vie.

Bum ! Bum ! făcu din nou pasărea ciudată. Dar acest Bum ! Bum ! era diferit de celelalte, în mod subtil diferit.

Kellus înălță capul și, încetișor, dădu ocol noii sale prietene. Se opri sub buchetul de pene roșii și le observă mișcările complexe. Se gîndi la un radar.

— Ascultă, amico, zise el reîntorcîndu-se sub capul păsării, n-am venit să-ți pricinuiesc necazuri. Cu mine n-ai de ce să faci Bum ! Bum ! Nu mă impresionează. Am mai văzut eu și altele... Și nu te sfătuiesc să vii să-mi devastezi biroul, dacă nu vrei să-ți smulg una cîte una penele din coadă, oricare le-ar fi rostul. Directorul nu mi te-a prea vorbit de bine. Depinde deci de tine să sporești bruma de stimă pe care ți-o port.

— Bum ! făcu pasărea, o singură dată și într-un fel aproape prietenos.

Kellus se gîndi, dar nu mai găsi nimic de adăugat. Își răsuci capul către soția, care-l pîndea cu neliniște, de cealaltă parte a rîului, și dădu din mînă ca s-o liniștească.

Convorbirea fusese destul de lungă pentru un prim contact și Kellus se depărtă. Trecea rîul, cînd pasărea Bum-bum începu să danseze pe loc, dînd din cap cu putere. Vădea o mare supărare și, desfășurate, falsele-i pene stacojii erau străbătute de fiori convulsivi.

Perplex, Kellus rămăsese locului, cu picioarele în apa înghețată. Neliniștit deodată, țîșni pe mal, se încălță repede și o apucă de braț pe Natașa.

— Vino. Ar fi mai bine să ne reîntoarcem la bază.

Pasărea Bum-bum tropăia pe loc. Își coborî capul greoi și-și împinse amenințător pliscul roșu.

Începură să alerge spre intrarea bazei și Kellus îl zări pe Chafiro, care făcea gesturi mari. În vîrful turelei de pază, ațintit asupra păsării înfuriate, un tun-lumină se punea în poziție de tragere. Dar ajunseseră la intrare fără ca Bum-bum să fi trecut rîul.

— Dumnezeule mare, domnule Berg ! strigă Chafiro. Atît de puțin țiți la viață ?

„Am făcut oare vreo greșeală ? se întrebă Kellus. Dar care ? Și de ce n-a atacat ?"

Directorul urma să vorbească, amestecînd reproșuri și avertismente.

— Haide, spuse în cele din urmă. Am primit tocmai banda cu știri de pe Marte și o retransmitem Cercetașilor... Pe planeta patrie se întîmplă lucruri neliniștitoare. Dădu din umeri și oftă : fiecare are necazurile lui... Dar nu ți le mai complica pe ale dumitale, domnule Berg !

In vreme ce-l urmau pe volubilul director către marea sală comună, Kellus se încruntă. Un amănunt nu-i dădea pace, fără să-l poată identifica. Mai tîrziu avea să constituie al doilea indiciu, dar pentru moment totul în el era încă nelămurit.

— Ajutați-mă să recapitulez toate astea, le spuse a doua zi Kellus celor trei colegi și subalterni ai săi. Simt nevoia de a înțelege mai bine... Pasărea Bum-bum are o mare însemnătate pentru viitorul planetei Miage...

Se opri din vorbă pentru că nu înțelegea de loc de ce spusese toate astea. Nimic nu-i dovedea că pasărea era mai importantă decît toate celelalte probleme puse de Miage.

— Bineînțeles, spuse Jubbard Dozzi, ciudat omuleț negricios cu ochi imenși. Pasărea Bum-bum are pentru noi o mare importanță... Toată lumea întîmpină necazuri din pricina ei. Dar nu-i numai ea... Se opri din vorbă și pîndi un semn de încuviințare din partea colegilor. Unele animale întîrzie lucrările. Fără a mai vorbi de insectele care provoacă o febră, ce ține trei zile...

Kellus ridică mîna.

— Miage e, așadar, un infern ? întrebă el.

Dozzi ridică din umeri.

— Ba nu. În afara deșertului lui Warington și a marilor mlaștini de la ecuator, toate regiunile sînt colonizabile. Atmosferă înviorătoare, climă prea puțin capricioasă... Numai că fauna pare să înnebunească din cînd în cînd. Bum-bum se comportă ca și ceilalți.

— Care ceilalți, mai precis ? întrebă Kellus.

— Există cîrtițele miagene, zise Varkov, un uriaș blond și viguros, ale cărui mîini păreau niște cupe de excavator. Și păianjenii-dansatori.

— Bondarii roșii, spuse Galella, care era de fel din Centura lui Mercur și semăna cu o foarte veche mumie.

— Și sfredelitele, supralicită Dozzi.

— Sfredelitele ?

— Un fel de insecte minuscule care trec prin toate deschizăturile și se înfig în piele... După aia te pomenești cu o erupție de coșuri.

— Hm, hm, făcu Kellus, dînd din cap. Și presupun că toate insecticidele au dat greș ?

— Toate. Și-apoi... cunoașteți legile ecologiei.

Kellus încuviință.

— Evident, spuse. Directorul m-a făcut să înțeleg situația. Miage e o planetă recunoscută drept prielnică și colonizabilă, care nu poate fi totuși colonizată atîta vreme cît specii ostile atacă oamenii.

— Dar riscul nu-i atît de mare încît să permită excepții de la Regula de Argresiune, zise cu amărăciune Dozzi. Într-un cuvînt, rabzi sau pleci...

— S-ar putea să găsim totuși o soluție, spuse liniștit Kellus. Multe lumi erau întocmai ca Miage, la începutul amenajării lor...

— Dar nu chiar ca Miage, spuse Varkov. Aici ostilitatea nu e permanentă, pricepeți ? Bum-bum a stricat ieri turnul-radar și a dărîmat o bună parte din sera botaniștilor. Dar nimic nu dovedește că va ataca și azi.

— În unele zile, zise Dozzi zîmbind, te-ai duce pînă și să-i gîdili pseudopenele. Uite, în timpul Orei Cercetașilor se petrece o minune. Mai că nu vine să-ți mănînce din palmă...

— Ce e Ora Cercetașilor ?

— O... un mic program de radio destinat bravilor noștri Cercetași pierduți pe marele continent. O manie a lui Chafiro... Toată lumea o ascultă, dar mă întreb dacă-i atît de plăcut să auzi susurîndu-ți-se un cîntec duios în inima deșertului lui Warington.

Mai tîrziu, ăsta a constituit al treilea indiciu pentru Kellus.

După masă se duse în poiană împreună cu Dozzi, dar pasărea Bum-bum nu se vedea nicăieri.

— Probabil că se plimbă pe coline, spuse Dozzi. Îi plac mult copacii-fluturi. Are un domeniu uriaș.

— Știu. Și noi ocupăm centrul domeniului.

— Credeți că asta o supără ? Oricum, faptul n-ar schimba datele problemei. Bătrînul Chafiro n-ar muta baza nici pentru tot aurul din univers. E un adevărat colonist, știți. Vreți să pornim în căutarea lui Bum-bum ?

Kellus încuviință și se îndreptară către crupele violete ale colinelor.

— Poate că ar fi mai bine să chemăm o bulă automată, zise Dozzi. Dacă minunăția se află la kilometri depărtare...

Avea aparatul prins de reverul bluzei și își rosti cele șase cifre ale indicativului înainte de a cere trimiterea unei bule.

Solul se lăsă atunci de jur-împrejurul lor, în timp ce percepeau un zgomot ciudat și neliniștitor, un fel de ronțăit uriaș, de parcă mii de dinți ar fi măcinat pămîntul.

— Iute ! spuse Dozzi, apucîndu-l pe Kellus de braț.

Alergînd, făcură cale întoarsă. Bula se ivi deasupra bazei și se năpusti în direcția lor. Dar pămîntul părea să le fugă de sub picioare. Ronțăitul se amplificase. Solul poienii crăpa ca albia unui rîu secat. Bula se afla doar la trei metri de ei, coaja ei transparentă strălucea în soare. Dar căzură amîndoi urlînd și noaptea se lăsă peste Kellus, în vreme ce mîinile i se agățau deznădăjduit de bulzii cu iarbă.

— Regula de Agresiune a fost promulgată în 2120, Berg. Și nu putem dovedi că manifestările ostile ale anumitor specii pun într-adevăr baza în primejdie.

Chafiro ședea la căpătîiul lui Kellus, dar în clipa aceea părea să se înduioșeze mai degrabă pentru el însuși decît pentru soarta ornitologului.

— Nu vă cer să vă atingeți de ecologia lui Miage, spuse Kellus, nu, în nici un caz. Se ridică în capul oaselor și-i zîmbi Natașei, așezată în fața directorului. Aș vrea să vă atrag totuși atenția asupra faptului că Dozzi și cu mine am fi putut fi uciși de cîrtițele astea. Au încercat să ne îngroape de vii. În privința asta, nici o îndoială. Și dacă n-ar fi sosit bula... Trebuie să luăm măsuri... Trebuie să vedem ce-i de făcut.

— Ce-i de făcut ? Chafiro își ridică sprîncenele. Dar baza există de zece ani, Berg. Crezi că n-ar fi trebuit... ?.

— Tocmai. În istoria asaltării unei lumi, zece ani e foarte puțin. Aș vrea să vă citez o axiomă : „Caută-l pe cel pe care-l stînjenești". Varkov mi-a spus ieri, în legătură cu pasărea Bum-bum, că dușmănia ei nu-i permanentă, că uneori e foarte sociabilă. Ce părere aveți ? Tot așa stau lucrurile și cu cîrtițele, bondarii, păianjenii și sfredelitele ?

Chafiro încuviință.

— Cam tot așa, da. Sînt perioade calme, cînd totul pare că vrea să se potolească, și apoi...

Își ridică mîna într-o mișcare vagă, plină de oboseală. Kellus luă un aer gînditor.

— Ceea ce contează e prudența, șopti ca pentru sine. Poate că vom avea nevoie de mult timp... Privi spre Chafiro. Cred că am să mai tocesc o dată dosarul Bum-bum. Apoi... mă voi deda la cîteva experiențe.

— Ți se pare că stînjenim în vreun fel gîngăniile astea ?

— Cu siguranță. Pe celelalte lumi există numeroase cazuri de alergie față de oameni... Și chiar pe Pămînt.

Rămas singur, Kellus se apucă să recapituleze diversele faze ale primului său contact cu Bum-bum. Și primul indiciu se contură pe nesimțite. Pasărea se ridicase dintr-un salt cînd o chemase pe nevastă-sa. Să fi fost din pricina glasului său ? Nu vorbise totuși prea tare. Apoi se apropiase... Penele false... Se învîrteau și se răsuceau pe numeroase ligamente... Ca niște radaruri. Da, se gîndise la radaruri. Sau la antene... Aici trebuia căutat, în orice caz. De ce se supărase Bum-bum apoi ? Își aținti privirile asupra celor trei Luni limpezi ce se detașau pe fondul de praf stelar și lunecau către capătul nopții.

„Reacționează cînd se vorbește, își spuse. Doar dacă..."

Pasărea putea fi telepată, ca elefocile de pe Venus. Mai era și cazul uimitor al satelitului Sfintei-Lea-De-Dincolo-De-Cer.

Adormi și retrăi accidentul din cursul după-amiezii. Se zbătea printre tone de pămînt umed, în timp ce cîrtițele de pe Miage îl mușcau de mîini.

Cînd se deșteptă, cele trei indicii se adunaseră pentru a alcătui un tot încă nițel incert.

Varkov veni val-vîrtej.

— Ar trebui să vezi o chestie, Berg ! Bum-bum se ia de Transmițător. Parc-ar fi nebună...

Kellus clătină trist din cap. Apoi întrebă deodată :

— Varkov... banda cu știri a sosit, nu-i așa?
Colegul lui păru mirat.
— Da, bineînțeles. De altfel, știrile nu sînt bune.
— Și Chafiro pune să fie retransmise pentru Cercetași?
Varkov încuviință.
— Să fie al dracului, Varkov! Cheamă-l repede pe Gallela. Cred că am dat de ceva serios!

Ambii colegi se uitau uluiți la Kellus.
— Dar, în sfîrșit, spuse încetișor Varkov, ar trebui să...
Kellus ridică mîna.
— Sînt de acord că descoperim pentru întîia dată una ca asta, dar nu-i de loc cu neputință ca Bum-bum să fie enervat de emisiunile noastre de radio.
— Ce vă face să credeți asta? întrebă Gallela.
— Legătura strînsă dintre... să zicem crizele păsării Bum-bum și folosirea postului de radio. Bum-bum s-a înfuriat chiar acum din pricina emisiunii de știri. Sînt încredințat de asta...
— Dar cum ar putea...? Varkov zîmbi. Iartă-mă, dar pare caraghios...
— Varkov..., nu mi-ai vorbit de Ora Cercetașilor?
Uriașul încuviință.
— Iată o dovadă. Chiar dumneata mi-ai spus că Bum-bum era neobișnuit de liniștită în timpul emisiunii.
— Dacă teoria ar fi justă, ar trebui să fie înfuriată, dimpotrivă... Varkov tăcu și-și clătină capul, zîmbind. Ah! nu... Nu cumva vrei să spui că...
— Ba da, Varkov. Bum-bum pare să guste muzica.
— Și receptorul? spuse Gallela. Încă nu ne-ai spus unde se află...
— Dați-mi schema cea mare cu sistemul ei nervos... Kellus întinse mîna, arătînd o rețea deasă aflată în spatele trupului păsării, chiar sub pseudopene. Nu sînt un geniu, adăugă el, dar m-am gîndit din capul locului că penele astea false ne vor da soluția. Uite aici, Varkov... Ai botezat regiunea asta plexul V. Iată receptorul. O să-l demontăm în întregime...
— Dar știi că nu ne putem atinge de pasăre...
— Și hărțile tridi, Varkov? O să-i punem niște muzică. Vom vedea dacă ne calcă în picioare sau face un ou...

PRIMUL VIRAJ

Chafiro păru încurcat auzind cererea ornitologului.
— În fond, dorești să anexezi pentru o jumătate de oră emițătorul bazei numai în folosul secției de ornitologie?
— Exact, zise Kellus.
Chafiro clătină din cap.
— Domnule Berg, te afli aici de trei zile... Apreciez faptul că pui atîta inimă în meseria dumitale... Ridică glasul. Dar ai vrea să mă faci să cred că ai și rezolvat problema atunci cînd predecesorii dumitale...

— Cer iertare, dar Bum-bum n-a fost încredințată decît de curînd secției de ornitologie. Vă pot declara că în cîteva zile, în cîteva ore poate, pasărea nu va mai reprezenta o primejdie. Chafiro oftă. Ba cred chiar că toate problemele noastre vor fi rezolvate dacă teoria mea se verifică... Ceea ce am toate motivele să cred.

Scoase o filă din buzunarul scurtei și i-o întinse lui Chafiro. Acesta parcurse primele rînduri și se încruntă:

— La dracu, Berg... Vrei să...

— Să se difuzeze totul timp de o jumătate de oră, cu începere de la prînz. E foarte important...

Chafiro puse foaia jos.

— De astă dată mă înclin. Dar muzică de Dvorak, mărturisește că pare ciudat...

— De fel. Programul pe care vi l-am însemnat aici nu-i decît un rezumat al celor difuzate în ultimele zile.

— Ce legătură? întrebă Chafiro, care părea copleșit de toate necazurile lumilor locuite. Să fi devenit Bum-bum melomană?

— Întocmai, spuse Kellus. Întocmai...

— Și dacă dăm greș? întrebă Varkov. Dacă Bum-bum ne trîntește o criză în timpul emisiunii muzicale?

Kellus se opri și declară cu gravitate:

— E cu neputință, înțelegi? Cu neputință. Porni din nou. Uite cum o să facem. Dozzi e din nou pe picioare. O să ia o bulă împreună cu dumneata, Varkov. Gallela și cu mine rămînem jos. Pe la 11,30 vom începe o convorbire prin radio. Vom vorbi despre ce s-o nimeri... Important e să trăcănim... ca niște coțofene. Ne vom opri înainte de prînz.

— Dacă ai dreptate, Bum-bum ar trebui atunci să fie furioasă

— Exact. Și ar trebui să se liniștească auzind muzică. Și se va liniști.

Pasărea Bum-bum își înălță cei cinci metri printre ramurile unui copac-fluture și-și clătină mînios capul. Resimțea primele mîncărimi și știa că aveau să se transforme peste cîteva clipe într-o suferință de neîndurat. Din nou o încercară ura și amărăciunea Străinii ăștia neîndemînatici, atît de plăcuți uneori, deveneau altă dată niște monștri. Încă nu se pricepuseră să comunice cu ea și se mulțumeau să-i inunde zona-cuib cu strigăte și chemări sălbatice. Mîncărimile ajunseră foarte repede mai puternice și pasărea scoase un Bum-bum! cumplit. Părăsi copacii-fluturi, a căror umbră violetă îi era plăcută, și țîșni în plină lumină, îndreptîndu-și pliscul către clădirile străine. Zări obiectul zburător, cele două făpturi ce străbăteau cu mersul lor șovăielnic poiana și porni la atac.

(CONTINUAREA ÎN NUMĂRUL VIITOR)

De la Icar la cuceritorii Lunii

„TROICA SPAȚIALĂ" SOVIETICĂ PE ORBITĂ

După circa nouă luni de la organizarea pe orbită a primei stații cosmice experimentale, prin cuplarea temporară (ianuarie 1969) a compartimentelor orbitale din componența navelor „Soiuz"-4 și 5, specialiștii sovietici au lansat în zilele de 11, 12 și 13 octombrie 1969 alte trei cosmonave: „Soiuz"-6, 7 și 8. La bordul lor s-au aflat 7 cosmonauți: lt. col. *Gheorghi Șonin* și ing. de bord *Valeri Kubasov*, candidat în științe tehnice („Soiuz"-6); lt. colonelul *Anatoli Filipcenko* și inginerii *V. Volkov* și *V. Gorbatko* („Soiuz"-7) și cunoscuții astronauți: colonel *V. Șatalov* și ing. *A. Eliseev* („Soiuz"-8).

Echipajele celor trei nave „Soiuz" care au evoluat pe o orbită relativ joasă (200/225 km) au avut de efectuat un ansamblu de cercetări științifice, din care menționăm: punerea la punct a unui sistem manual de orientare și dirijare a navelor în condiții dificile de zbor; încercarea sistemelor de bord, verificarea tuturor mijloacelor de navigație spațială; observații și fotografieri din Cosmos ale unor obiective geologice, meteorologice etc.; studierea spațiului circumterestru; cercetări medico-biologice; experimentarea în premieră a unei noi aparaturi tehnologice destinate sudării unor materiale în vid și în imponderabilitate.

Zborul în grup al celor trei nave cosmice a permis obținerea pe orbită a unui original sistem cosmic dinamic, fiecare navă modificîndu-și în repetate rînduri parametrii orbitei. Un rol de seamă l-au avut comandantul formației, V. Șatalov, și inginerul său de bord, A. Eliseev, cosmonauți cu o vastă experiență la bordul acestui tip de navă cosmică.

GHEORGHI STEPANOVICI ȘONIN

El s-a născut la 3 august 1935 în orașul Roveniki (reg. Lugansk) din Donbass. În familia Șonin au mai fost doi copii: Oleg, mai mic cu trei ani decît Gheorghi, și Julieta, născută la puțin timp după începerea celui de-al doilea război mondial. Copilăria micului Gheorghi n-a fost de loc veselă. Tatăl, Stepan Vasilievici, pînă în 1941 lucrător la construcția hidrocentralei de pe Kola, a

plecat pe front în primele zile și n-a mai trimis apoi nici o veste. Cei trei copii au rămas în grija mamei, Sofia Vladimirovna, de profesie contabil, și a bunicii, Maria Petrovna. În căsuța bunicii din orașul Balt (reg. Odesa), fa-

milia Șonin a găsit pentru un scurt timp un refugiu. Dar iată că trupele fasciste au ajuns și aici ; peste doi ani au suportat cu toții ocupația hitleristă. O bună parte din acest timp, Șoninii au trăit sub o adevărată teroare, deoarece au ascuns în casa lor o familie de cunoscuți de origine evreiască, pentru a-i salva de prigoana sălbatică a Gestapoului. Toată viața sa își va aduce aminte copilul Gheorghi de ziua de 29 martie 1944, cînd trupele sovietice eliberatoare au alungat garnizoana hitleristă din orașul Balt. Despre tatăl și conducătorul familiei, Șoninii au aflat ulterior — pe cînd copiii mergeau deja la școală — că a căzut eroic la datorie, încă în primele zile ale războiului.

Despre bunica sa, Gheorghi Șonin poate povesti ore întregi. Ea i-a insuflat dragostea pentru pămîntul patriei, conștiința muncii și a datoriei, încrederea în oameni.

În anul 1950, după ce a terminat șapte clase la Școala nr. 9 din Balt, Șonin a plecat la Odesa, unde a intrat prin examen la Școala de aviație a marinei militare, renumită pentru competența profesorilor ei. Orașul l-a impresionat mult pe adolescentul Șonin, iar marea l-a fascinat. Cele mai fericite zile le petrecea atunci cînd erau parăzi militare, la care participau aviatori și marinari.

Exercițiile de zbor le efectua acum Gheorghi Șonin deasupra Mării de Azov, în zonele de pilotaj unde cu zece ani înainte se instruise și un alt cursant al Școlii de aviație din Eisk, care a devenit apoi celebru : *Pavel Beleaev*, viitorul comandant al navei cosmice „Voshod"-2. În această perioadă, Gheorghi Șonin se căsătorește cu Lidia Feodorovna.

În anul lansării primului „sputnik", Gheorghi Șonin este primit în partidul comunist. Tot în 1957 el primește tresa de locotenent și începe serviciul militar la o unitate de aviație din regiunea Mării Baltice. Aici locotenentul aviator Șonin era sufletul grupei de tineri piloți militari, dovedind o mare dragoste pentru meseria de zburător. Dar iată că patria are nevoie de el în altă garnizoană și Șonin este trimis împreună cu alți colegi la flota din nord. Aici, în regiunea subpolară, viața este aspră ; dacă vara ziua are 24 de ore, în timpul iernii noaptea ține tot 24 de ore. Vînturile sînt uragane, zăpada este totdeauna viscolită, termometrul rămîne aproape neconte-

nit sub zero grade... Se zboară între plumburiul norilor și albul strălucitor al zăpezilor, între cer și mare... Dar alături de Șonin sînt aviatori încercați, care-l ajută ; printre ei, Boris Safonov, de două ori Erou al Uniunii Sovietice.

Epocalul zbor al lui *Iuri Gagarin* a însemnat o adevărată revelație pentru încercatul pilot al flotei de nord : Gheorghi Stepanovici visează acum să devină cosmonaut, la fel ca Iuri, pe care-l cunoștea personal, ambii avînd o pasiune comună — hocheiul.

După o pregătire stăruitoare, Gheorghi Șonin are satisfacția de a-și îndeplini visul, de a păși pe aleile „orășelului cosmic". Înțelegînd că aici se modelează, se fortifică și se pregătesc atît din punct de vedere fizic cît și psihic viitorii cuceritori ai spațiului, Șonin a depus toată sîrguința de care era capabil. Colegii mai vîrstnici, instructorii, profesorii, și în special academicianul *S. P. Koroliov*, erau cu toții entuziaști ai zborurilor spațiale. Convins că un bun astronaut trebuie să fie și pilot, și tehnician, Șonin se înscrie și absolvă în 1968, fără scoatere din producție, cursurile Academiei tehnice de aviație „N. E. Jukovski". Gheorghi Șonin se pregătește intens : este numit dublură a comandantului navei „Soiuz"—5, colonelul cosmonaut *B. V. Volînov*, al cărui periplu spațial a avut loc în ianuarie 1969. În această calitate, Șonin studiază cu atenție caracteristicile navelor de tip „Soiuz", metodele de navigație spațială, sistemele de radiolegături, aparatura științifică, programele de zbor. Această perioadă de muncă asiduă se continuă cu pregătirea noii misiuni, în care el, Gheorghi Șonin, are sarcina de a comanda prima navă din seria celor trei lansate în zilele de 11, 12 și 13 octombrie 1969. Programul acestei noi lansări a fost foarte amplu, iar echipajului navei „Soiuz"—6, format din *Gheorghi S. Șonin*, comandant, și *Valeri Nikolaevici Kubasov*, inginer de bord, i-au revenit numeroase sarcini de navigație și științifice.

În conferința de presă de după zbor, cosmonautul Șonin a prezentat unele probleme din pregătirea echipajului pentru start, inclusiv activitățile avute în cele două ore anterioare „secundei zero". De asemenea, el s-a referit la metoda de sudură în spațiu, în compartimentul orbital al navei „Soiuz"—6. Aceste operații au fost comandate de ing. Kubasov de la bordul compartimentului de revenire, în timp ce nava efectua cea de-a 77-a rotație. Au fost experimentate pentru prima dată în Cosmos mai multe tipuri de sudură automată : cu ajutorul plasmei, sudură electrică cu electrozi fuzibili și sudură „electronică" cu radiații. După experiențe, compartimentul orbital a fost ermetizat, iar probele de sudură au fost aduse în cabina cosmonauților. De remarcat că instalația de sudură „Vulcan" a fost autonomă, fiind legată printr-un cablu de telemetrare cu cabina navei. Rezultatele au fost apreciate ca excelente.

VALERI NIKOLAEVICI KUBASOV

Cosmonaut și om de știință, Valeri Kubasov a efectuat prima sa misiune în spațiu în calitate de inginer de bord pe nava cosmică „Soiuz"-6. El s-a născut la 7 ianuarie 1935 în orașul Viazniki (reg. Vladimirsk), unde locuiesc și astăzi părinții săi, pensionarii Nikolai Ivanovici Kubasov și Tatiana Ivanovna. În apropiere, în orașul Vladimir, lucrează la o autobază sora sa, Galina Nikolaevna.

Adolescentul Valeri și-a început studiile medii în anii grei ai războiului și le-a urmat la Școala nr. 2 din Viazniki. Aici s-a distins curînd prin silința lui la învățătură, prin munca de comsomolist și răspunderea de membru în colectivul de redacție al gazetei școlii. Pe diploma de absolvire, din cele 14 rezultate, 13 sînt calificate cu „excepționol", fapt răsplătit cu primirea medaliei de argint.

Hotărîtoare pentru cariera ulterioară de inginer a lui Valeri Nikolaevici se pare că a fost o vizită efectuată la muzeul istoric-geografic regional, unde a admirat îndelung cîteva invenții tehnice ale unor pionieri locali în domeniul construcțiilor de mașini cu abur.

În anul 1952, după terminarea școlii medii, Valeri se înscrie la Institutul de aviație „S. Ordjonikidze" din Moscova.

Ca student, Valeri Kubasov a muncit cu și mai multă stăruință, așa cum îl sfătuise tatăl său, comunistul Nikolai Ivanovici. În vacanțe, Valeri venea în familie, unde regăsea același climat de muncă ordonată, de echilibru familial cu care era atît de obișnuit. El povestea părinților despre rezultatele obținute la învățătură, despre colegi, despre minunatele parăzi aeriene de pe aerodromul Tușino, unde participă numeroși studenți ai institutului, în calitate de membri ai Aeroclubului central „V. P. Cikalov".

În perioada cînd întreaga lume asculta uimită „bip-bip"-ul primului satelit artificial „Sputnik"-1, Kubasov și colegii săi își redactau lucrarea de diplomă. La fel ca și întreaga sa comportare, susținerea proiectului de diplomă a fost calificată cu „excepțional". Ca urmare a studiilor sale strălucite, la propunerea decanatului facultății și a rectorului institutului, profesorul I. F. Obrazțov, inginerul Kubasov a fost repartizat în producție la un birou de proiectări în construcția aeronautică. Aici munca la planșetă, calculele cu rigla și tabelele se împleteau cu visurile de a zbura în Cosmos. Aceste idei s-au cristalizat odată cu periplul perfecționatei nave cosmice sovietice „Voshod", în care luaseră loc în

afara pilotului (inginer și comandant) un savant și un medic.

Convins că este tot mai mult nevoie de specialiști pe orbită, inginerul Kubasov se înscrie la aspirantură, susținîndu-și disertația de candidat în științe.

Cu o pregătire temeinică, o sănătate excepțională și o mare voință de a deveni cosmonaut, Valeri Kubasov pășește pe poarta „orășelului cosmic" odată cu *Aleksei Eliseev*, cel care avea să devină cunoscutul cosmonaut-inginer de bord pe „Soiuz"-5 și apoi pe „Soiuz"-8.

Această perioadă din viața inginerului Kubasov a fost deosebit de fericită : tot atunci soția sa, inginera de aviație Liudmila Ivanovna i-a dăruit o fetiță, pe Katia, în prezent de 3 ani.

Au urmat multe și multe ore de zbor pe avioane reactive (cu dublă comandă), salturi cu parașuta (pe sol și pe apă), antrenamente la centrifugă, în simulatoare, la „barocameră" și în „camera surdă", la „vibrostand" și la alte numeroase aparate. În anul 1968 Valeri Nikolaevici a fost primit în partid, iar în ianuarie 1969 a fost dublura cosmonautului Aleksei Eliseev. Pregătirea pe care a urmat-o în această calitate i-a permis lui Valeri Kubasov să-și însușească în perfecte condiții programul de zbor ce i-a revenit în cadrul periplului spațial la bordul navei „Soiuz"-6, program din care trebuie în mod special să subliniem aportul său la realizarea și experimentarea pentru prima dată pe orbită a instalației de sudură „Vulcan".

Fl. Z.

CENACLUL SF

JURNAL DE BORD

2 noiembrie 1969

La această ședință au citit : Viorel Maier — „Menire", Mihai Constantin — „Intempestivele metamorfoze" și Sorin Ciucă — „Investigatorul".

Datorită „tonului profetic și avalanșei de cuvinte lipicioase sub care se pierd ideile" (Sandu Drăghici), „Menire" este un frumos exemplu de cum nu trebuie să fie o poezie.

Acțiunea confuză, banalitatea subiectului și rîvna cu care sînt căutate cuvintele „crocante" fac din „Intempestivele metamorfoze" o povestire cu „certă valoare" (în sensul dat de G. Călinescu).

„Investigatorul" nu a reușit să se impună nici prin defecte, dar nici prin calități ; a fost o povestire „cuminte".

1 decembrie 1969

Ultima ședință din anul 1969 a fost condusă de scriitorul Gheorghe Săsărman ; au fost citite povestirile : „Scriitorul și negrul său" de Cornel Sterian și „Golul cel mare" de Bogdan Ionescu.

Ideea povestirii „Scriitorul și negrul său" este anihilată de unele şovăieli în construirea personajelor și de „acumularea tardivă a ideilor principale" (Mihai Constantin)

Un fior de autentică poezie străbate încercarea făcută de Bogdan Ionescu în povestirea „Golul cel mare" de a construi o parabolă modernă.

După cum se vede, majoritatea lucrărilor prezentate în ultimele două ședințe ale cenaclului au constituit mai mult un test pentru descoperirea unor talente potențiale decît o efectivă realizare literară. Pentru îmbunătățirea activității noastre, ne propunem să supunem atenției cenaclului doar manuscrise de un nivel superior celui mediu.

DANIEL COCORU
secretarul Cenaclului SF.

Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii"

2012

prelucrare
&
editor
Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat:

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică sau cei care au dat să continue CPSF, au reușit, cu multă dăruire, muncă și cheltuială, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea să (re)citim legendara Colecție.

dandher
flash_gordon
svilgheorghe
krokodyllu
progressivefan3
car_deva
coollo
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșeala)

IMPORTANT

Reînnoiți-vă abonamentele pentru anul 1970.

Abonați-vă din timp și pe termene cît mai lungi pentru a vă asigura continuitatea în primirea colecției.

Prețul unui abonament este de:

- *anual .... 24 lei*
- *pe șase luni .... 12 lei*
- *pe trei luni .... 6 lei*

Abonamentele se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., la factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi, instituții, școli și licee.

● ● IANUARIE 1970

PREȚUL 1 LEU | 41007